

چهارشنبه، بیست و دوم آذرماه ۱۳۷۴

گفتگوی داریوش فروهر با گزارشگر صدای آمریکا

گزارشگر: داریوش فروهر، رهبر حزب ملت ایران، که برای انجام عمل جراحی و معالجه به آلمان سفر کرده بود و اینک دوران نقاهت را در آن کشور می‌گذراند، در مصاحبه‌ای تلفنی با بهروز عباسی، خبرنگار بخش فارسی صدای آمریکا، در مورد انتخابات پیشرو در ایران و همچنین موضع حزب ملت ایران در قبال این انتخابات و دیگر مسائل مربوط به ایران به اظهار نظر پرداخته است. آقای فروهر، که در آلمان تحت دو عمل جراحی عمده قرار گرفت، به گفته‌ی خود، به‌زودی عازم ایران است.

جناب آقای فروهر، می‌خواستم نظرتان را راجع به انتخابات آینده‌ی ایران بپرسم.

داریوش فروهر: می‌دانید که من افتخار وابستگی یک حزب را دارم. حزب ملت ایران اعلامیه‌ای داده زیر عنوان «انتخابات نمایشی را باید بر هم زد». در آنجا یادآور شده که انتخابات در ایران از آغاز، چه انتخاباتی که برای مجلس شورای اسلامی شده، چه انتخاباتی که برای رئیس‌جمهور بوده، نمایشی تکراری بوده است و روزبه‌روز هم مردم بیشتر از آن دور مانده‌اند و با بی‌اعتنایی با آن رویه‌رو شده‌اند. امسال هم همه‌ی زمینه‌سازی‌هایی که سردمداران جمهوری اسلامی کرده‌اند نشان می‌دهد که به همان شیوه می‌خواهند یک صحنه‌سازی تازه انجام دهند. می‌دانید تقریباً از پانزده فروردین، فردای آن خیزش مردم و سرکوب خونین آن‌ها در اسلام‌شهر، شهر تهران و بسیاری از شهرهای بزرگ در یک نوع اشغال نظامی است، هر چند قدم به چند قدم کسانی را گماشته‌اند که مردم را می‌کاوند، پاره‌ای را می‌گیرند و به جو وحشت می‌افزایند.

گزارشگر: پس، بنابراین، الان انتخابات را به این ترتیب می‌شود گفت که تعدادی تحریم کرده‌اند و البته تعدادی هم تأییدش کردند.

داریوش فروهر: ببینید، در آن اعلامیه‌ای که من گفتم، حزب ملت ایران و نیز بسیاری از سازمان‌های سیاسی و شخصیت‌های سرشناس هنوز سخنی از تحریم پیش نیاورده‌اند، پیش‌شرط‌هایی را که امیدوار بودند، اگر جمهوری اسلامی تن به آن‌ها بدهد، فضای سیاسی باز و ایمنی قضائی فراهم شود تا یک گزینش ملی ممکن گردد؛ ولی خط سیر جریان‌ها درست خلاف آن‌ست. ما بیشتر خواستار این بودیم که با حرکت‌های مردمی جلوی تکرار انتخابات نمایشی گرفته شود. ممکن است سرانجام به این نتیجه برسیم که چاره‌ای نیست و باید از مردم بخواهیم که نامزد نشوند، رأی ندهند و اسم این کار را «تحریم» بگذارند؛ ولی هنوز کوشش می‌شود که یک جبهه‌ی فراگیر خواستار برقراری مردم‌سالاری در ایران پدید آورده شود و به جمهوری اسلامی فشار آورده شود که پیش‌شرط‌ها را بپذیرد. به این ترتیب تحریم مسئله‌ای است که بعد باید درموردش صحبت کرد. اکنون همه‌ی کوششمان را به کار خواهیم برد تا جمهوری اسلامی را زیر فشار قرار دهیم، البته از راه‌های مسالمت‌آمیز، به دور از هر کردار خشن، با گردهمایی، راهپیمایی، در صورت لزوم، تحسن، اعتصاب و شیوه‌های گوناگون مبارزه‌ی منفی.

اما پیرامون همین نمایش انتخاباتی نیز در میان سردمداران جمهوری اسلامی هماهنگی نیست؛ آن چنان که اکنون نوشتاری از روزنامه‌ی سلام مربوط به دیروز پیش روی من قرار دارد که حجت‌الاسلام کروی‌بی گفته‌اند مجمع روحانیون مبارز هیچ کاندیدایی برای انتخابات مجلس معرفی نخواهد کرد.

گزارشگر: به اعتقاد شما، عکس‌العمل جمهوری اسلامی در این مورد تا به حال چطور بوده است؟

داریوش فروهر: تا حالا جمهوری اسلامی هیچ گونه عقب‌نشینی جدی نکرده، حتی قرارومدارهای بسیار خشن‌تر هم گذاشته است. اینکه می‌گویم «قرارومدارها» برای این است که نمایندگان برگزیده‌ی یک دستگاه دیکتاتوری اگر بنشینند و برخیزند و چیزی بین خودشان تصویب کنند آن را نمی‌شود قانون تلقی کرد. اکنون آنچه به عنوان «مجازات اسلامی» دارند تصویب می‌کنند، تغییراتی که در آنچه «قانون انتخابات» نام گرفته وارد کرده‌اند، یا تغییراتی که در تقسیم‌بندی کشوری از لحاظ حوزه‌ی انتخاباتی انجام می‌دهند - همه در این راستاست که راه خودشان را بروند. در این میان، پاره‌ای سخنان تازه پیش کشیده شده است که به‌طورکلی از نظر من تمامش بازیگری است تا به گونه‌ای مردم را به صحنه بکشند.

اکنون نوشتاری از روزنامه‌ی سلام دیروز پیش روی من قرار دارد که، در کنار همان گفتار حجت‌الاسلام کروی، از حجت‌الاسلام ناطق نوری می‌باشد و عنوانش این است که رئیس مجلس خاضعانه از همه‌ی گروه‌ها می‌خواهد در انتخابات شرکت کنند. آقایان دیروز همه‌اش دم از باید و نباید و این چنین باید بشود و آن چنان نباید بشود می‌زدند، حالا خاضعانه از مردم می‌خواهند که در انتخابات شرکت کنند. پیداست که خودشان هم فهمیده‌اند که پایه‌های کار تا چه اندازه لرزان است.

گزارشگر: عرض به حضورتان می‌خواستم خارج از موضوع انتخابات مسئله‌ی دیگری را از شما سؤال کنم. گویا اخیراً سرمایه‌گذاری‌های زیادی دارد می‌شود که نفت دریای خزر از جمهوری آذربایجان به اروپا و به اصطلاح «بازار بین‌المللی» فرستاده شود و کشورهای عمده و به‌خصوص ایالات متحده‌ی آمریکا، به لحاظ اینکه ایران را متهم به حمایت تروریستی بین‌المللی یا کوشش در جهت دستیابی به سلاح‌های اتمی می‌کنند و طبعاً موضع دولت ایران، باعث شده که با عبور این خط از ایران مخالفت کنند. می‌خواستم نظر شما را سؤال کنم.

داریوش فروهر: من از چندی پیش با بعضی از کارشناسان بانک جهانی گفتگویی داشتم؛ و همه‌ی آن‌ها چند راه برای حمل این نفت پیش‌بینی می‌کردند. ساده‌ترین و کم‌هزینه‌ترین از قزاقستان به ترکمنستان به سرخس به چاه بهار و خلیج فارس و دریای آزاد، ساده‌ترین و بهترین موقعیت برای حمل نفت؛ و می‌توانست، اگر در ترکمنستان هم به نفت برخورد کند، از همین راه حمل شود؛ و این یک هدیه‌ی آسمانی بزرگ برای ایران بود که ترانزیتش، گذشته از آبادانی در هر دو سوی این خط، یک درآمد برای کشور ایجاد می‌کرد.

متأسفانه بودن یک سامان واپس‌گرایانه در ایران و نبود ایمنی برای سرمایه‌گذاری، چنین به نظر می‌رسد که این موضوع در بوتی اجمال افتاده و سرمایه‌گذاران کشورهای غربی ترجیح می‌دهند که نفت را از راهی دورتر و پرهزینه‌تر ببرند؛ و این باز یکی از نکتهایی است که نظام جمهوری اسلامی برای ملت ایران پدید آورده است. **گزارشگر:** به اعتقاد شما، چرا یک چنین سیاستی دنبال می‌شود که کار به اینجا برسد؟

داریوش فروهر: واپس‌گرایی قانونمندی ندارد، چرا گفتن هم برایش ضرورت ندارد.¹

¹ در پخش گفت‌وگوشود میان گزارشگر رادیو صدای آمریکا و داریوش فروهر، به‌هم‌ریختگی‌هایی پدید آمده و موضوع سفره‌ی نفتی قزاقستان و نفت دریای خزر در کناره‌ی آذربایجان شمالی به‌هم درآمیخته است و نقص بسیار دارد. اکنون، عین آنچه از رادیو صدای آمریکا پخش گردیده در متن بالا آورده شده؛ و امیدوار است، بعد از به دست آوردن اصل پرسش و پاسخ، تصحیح لازم به عمل آید.